

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadržni dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja svako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 31.

Sobota, 16. aprila 1932.

Leto VII.

Obrambni boj demo- kracije v Nemčiji.

Po predsedniških volitvah v Nemčiji.

Z zmago Hindenburga v nedeljo, dne 10. t. m. delavstvo ni pridobilo. Socialni demokrati so z udeležbo pri volitvi predsednika nemške republike hoteli samo čuvati weimarsko republikansko ustavo in demokracijo, ki jo ta ustava nudi. To pa zlasti zaradi tega, ker Hitlerjevi nacionalni socialisti in z njimi težka industrija vodijo strastno borbo za fašistično diktaturo proti sedanjemu sistemu politične samouprave, to je proti političnemu vplivu delavstva in naroda sploh v upravi države. Borba ne gre proti Hindenburgu, gre proti socialnim demokratom in proti njih političnemu vplivu ter delavski in socialni zakonodaji. Borba socialističnega delavstva za pridobljene politične in socialne pravice je zato utemeljena v tej ali oni obliki. Toda, kakor kaže izid volitev, ne bo smela ostati socialna demokracija v defenzivi, ampak bo morala pričeti odločno ofenzivno politiko. Prehajanje nemškega naroda v tabor fašizma je sicer nerazumljivo, ker stoji nemški narod kulturno jako visoko, ali pojav je tu in je treba zastaviti vse sile, da nemški narod ohrani spoštovanje do samega sebe, spoštovanje do demokracije ter se ne bo dal zavajati političnim demagogom kot igračica. Razvijajoči se fašizem je deloma posledica štiridesetletne nacionalistične in militaristične vzgoje. Ali po krvavi svetovni vojni, po težkem porazu pač nemškemu narodu ne bo težko spoznati, da je bila takratna politika zgrešena in da je danes treba misliti na življenje in na sodelovanje vsega naroda.

Hindenburg je pridobil nekaj več glasov (okoli 700.000) pri ožjih volitvah, a Hitler je dobil mnogo več (okoli dva milijona). Verjetno je sicer, da so zanj glasovali deloma komunisti in harcburška fronta; toda veliki napredek fašističnih glasov je resen opomin nemškemu demokracičnemu narodu.

Porast Hitlerjevih glasov je podkrepil fašistično ofenzivo za pruske, bavorske in wirttemberske volitve v nedeljo, dne 24. t. m. Fašisti koncentrirajo vse svoje sile na Prusijo, ker imajo tam največ upanja in ker je Prusija v nemški politiki najmerodajnejša dežela. V Prusiji imajo predsedstvo vlade že dve poslovni dobi v koaliciji socialni demokrati. In vpliv predsednika pruske vlade Brauna so videli v nemški politiki že večkrat. Pruska veleposest in fašisti niso zadovoljni s sedanjo vlado, zato bodo napeli vse sile, da podro to oporo nemške demokracije. Dvomljiv je izid volitev pravzaprav samo v Prusiji; v drugih deželah ni tako merodajen.

Kakor vemo, obstoja med Bavarsko in Nemčijo že staro nasprotstvo. Bavarci so že ponovno zahtevali neodvisnost, češ, da se sami lahko vzdržujejo in da imajo z državo samo stroške. V primeru zmage reakcije v Prusiji pa se ta spor poostri ter bi imel za nemško notranjo politiko prav zle posledice, ki bi pospeševale razkroj Nemčije in gladile pot naraščajočemu fašizmu.

Za tri načela se bje boj v Nemčiji. Za ustavo in demokracijo, ki je milejša oblika kapitalističnega gospodstva, za diktaturo fašističnega kapitalizma in za diktaturo proletarijata. Izhod in prehod iz tega kaosa je pa težak. Zato se ne smemo ču-

Pred odpustom 600 rudarjev

v rudnikih Trboveljske premogokopne družbe.

Trboveljska premogokopna družba je po svojih ravnateljih sporočila zaupnikom II. skupine, da je z ozirom na pomanjkanje naročil primorana znižati stalež svojega delavstva in sicer v Zagorju za 300 in Hrastniku pa za 250 delavcev. Polovica bo odpuščenih s 15. aprilom, druga polovica pa s 1. majem.

Tako se glasi kratek odlok TPD, ki ima odločiti nad usodo 550 novih žrtev, poleg že 640 reduciranih v tekočem letu.

Ni na mestu jadikovanje: Pove-mo samo to, da so to ljudje, ki so se skozi celo življenje s težkim trudom borili za dobiček kapitalizma, a sedaj je dolžnost njegova, da skrbi za nje. Zakaj od lakote ti ljudje ne bodo končali, v času ko svet ne ve kam z živežem!

Sestanek trboveljskih nezaposlencev.

Kam z nezaposlenimi?

Trboveljski rudarji že par let silno trpe zaradi nezaposlenosti. V pondeljek popoldan so imeli v delavskem domu v Trbovljah sestanek, na katerem je poročal s. Pliberšek. Govornik je temeljito pojasnil vzroke krize in nezaposlenosti ter opominjal, da je treba z vso resnostjo iskati izhoda iz sedanjega položaja. Vsi poklicani javni činitelji so dolžni, da v sedanjem nujnem trenutku pod-

pro stremenje rudarjev, morajo pa tudi nuditi sicer potrebno pomoč.

Nezaposleni so izvolili sedem-članski akcijski odbor, ki bo imel nalogo, da vodi evidenco nezaposlenih in najpotrebnejših tovarišev ter nadziral, da bodo podpor deležni najpotrebnejši.

Akcijski odbor je poslal tudi trboveljski občini spomenico, v kateri vabi občino, da programatično vrši javna dela, ustanovi javno kuhinjo ter nudi vsem družinskim očetom podporo, da bodo mogli preživljati rodbine. Na tak način upa akcijski odbor, da bi utegnil položaj nezaposlenih jako znatno omiliti.

Shod se je izvršil v najlepšem redu.

Deputacija rudarjev pri banu

V četrtek, dne 14. t. m., so se v Ljubljani posvetovali z rudarskim glavarjem inž. Stergarjem zaradi uvedbe šesturnega delavnika in zaradi akcije za podpiranje nezaposlenih rudarjev. V deputaciji trboveljske družbe so bili predsednik delavske zbornice Cobal, zastopnik Zveze rudarjev Jugoslavije Arh, dalje zagorski župan, dva zastopnika rudarske skupine (Krautberger in Škrinjar) ter končno Kušar. Rudarski glavar je deputacijo povabil zopet popoldne, ker mora o stvari premisliti. Deputacija se je zglasila tudi pri banu, kjer je povedala svoje težnje.

Blumov volilni program.

Francoski socialisti v volilnem boju.

Volilna borba v Franciji se je razvila. V nedeljo so imeli shode skoro vsi ministri in poslanci, oziroma voditelji opozicije. Pomemben je bil na teh shodih zlasti govor socialističnega voditelja Leona Bluma, ki ga je imel v svojem norbonskem volilnem okrožju. Razvil je obširni program stranke, če bi pri volitvah zmagala leвица, ki bi izpremenila večinsko razmerje v zbornici. Po ostri kritiki delovanja sedanje vladne večine, je izjavil Leon Blum, da bi stranka stopila v vlado, če bi bila

strankina skupina v zbornici najmočnejša. Če bi bilo pa treba povabiti radikale k sodelovanju, bi se sodelovanje sklenilo na teh-le zahtevah: Znižanje vojnih kreditov in poddržavljenje zavarovanja in železnice.

Socialistična stranka zahteva obenem sporazum z Nemčijo in pomoč za ureditev političnih razmer v Evropi. Francoska delavska vlada bi v tem primeru nadaljevala delo, ki ga je započela angleška delavska vlada.

Kaj zahteva Italija v zunanji politiki?

Podunavska zveza.

Veliki fašistični svet je sklenil v soboto naslednja načela k aktualnim mednarodnim vprašanjem:

1. Reparacije in interaliirani dolgovi naj se črtajo.
2. Vse ovire mednarodne trgovine naj se odpravijo.
3. Organizirati je gospodarsko podunavske in balkanske države, to je Čehoslovaško, Avstrijo, Ogrsko, Jugoslavijo, Romunijo, Bolgarijo in Grčijo, ki štejejo skupaj 70 milijonov prebivalcev.
4. Revizija mirovnih pogodb, ker so vzrok nemirov med narodi. Izvede naj jo Društvo narodov. Glede razorožitve velja Mussolinijevo stališče iz leta 1928.

dit, če se nemška socialna demokracija bori proti fašistično-kapitalistični diktaturi, ki je gospodarsko najmočnejša komponenta v političnem boju v Nemčiji.

Enuncijacija fašističnega sveta ima prej politični kakor praktični pomen.

Amerikanski predlog za razorožitev.

Predsednik Hoover je povedal časnikarjem, da je pred dvema mesecema izročil ženevski razorožitveni konferenci predloge k razorožitvi. V smislu teh predlogov bo zunanji minister Stimson v Ženevi delal predvsem na to, da se napadalno orožje po možnosti odpravi, in sicer podmornice, težki in lahki oklopni vozovi, lahko prevozniki težki topovi, bombna letala in strupeni plini. Istočasno naj se znižajo in omejijo izdatki za vojni material obenem s številom čet.

Drugega zasedanja razorožitvene konference se udeleži tudi Macdonald.

Razorožitvena konferenca se odgodi.

Amerika je predložila uničenje topov.

Amerika je predložila razorožitveni konferenci, dasi ni članica Društva narodov, poseben predlog, po katerem naj se odpravijo napadalni pomočki (tanki, težka artiljerija in plini). Za izvedbo tega predloga morajo dati države dovoljno jamstvo, da na kopnem ne bodo uporabljale tega orožja.

Anglija in Švica se strinjata s predlogom, Nemčija in Rusija pa ne, ker predlog pomeni le omejitve, ne pa redukcijo oboroževanja, ki je določena v mirovnih pogodbah.

S predlogom tudi ni zadovoljna Francija, češ, da se predlog tiče predvsem vojske na kopnem. Razorožitev je pa treba razširiti tudi na letala in pomorsko vojsko. Težko bi bilo določiti, katero orožje je napadalno. V ameriškem predlogu sluti Tardieu politično ozadje, ki gre za tem, da obkoli Francijo, ker nima obmorskih zaveznic. Ameriški predlog je torej pomanjkljiv že v tem ozi-ru, še bolj pa, ker ne določa kontrole in sankcij za njegovo izvršitev.

Za angleški predlog se je izrekel tudi italijanski delegat.

Tardieu je končno stavil še nov predlog glede prepovedi gotovih vrst orožja na kopnem, na morju in v zraku. Internacionalizacija teh sredstev naj bi bila pod zaščito Društva narodov.

Nesoglasja s političnim ozadjem in morda tudi pod pritiskom oboroževalne industrije usiljujejo prepričanje, da razorožitvena konferenca še ni zrela, da bi napravila konkretne sklepe glede razorožitve. Vsi politični udeleženci so izpočetka izjavljali, da načelno soglašajo, danes pa se kaže slika, ki bo zahtevala še mnogo pojasnil in razjasnil; predvsem pa se morajo narodi izreči za razorožitev s tem, da odreko zaupanje sedanjim diplomatom. Razorožitvena konferenca bo nedvomno odgodena na bodoče leto. V koliko se bo položaj razčistil do nadaljevanja konference, pa ne sme biti samo naloga mednarodnih delegatov in vojne industrije, marveč predvsem parlamentov in narodov. Človeštvo ima skupne interese, ki so višji, kakor interesi posameznih imperialistov in vojnih dobičkarjev. Za temi višjimi interesi mora stremeti človeštvo in prisiliti diplomacijo, da upošteva to stremenje.

Dr. Marinković o razorožitvi.

Deloma za ameriško tezo.

Na razorožitveni konferenci je predlagal jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković, da naj se ukinejo vojne ladje vseh kategorij in podmornice. Izvzete so ladje za obrambo obali in pristanišč in ladje pomorske policije. Obenem se mora omejiti število tankov in težke artiljerije. To orožje naj bo pod nadzorstvom Društva narodov. V primeru vojnega napada naj bi Društvo narodov smelo to orožje rekvirirati in ga izročiti z osobjem vred napadeni državi. Prepove naj se bombardiranje z zraka in uporaba plinov in bakterij tudi v obrambi. Nepokorne države naj se izključijo iz Društva narodov.

Za omiljenje nezaposlenosti.

Predlogi Mednarodnega urada dela.

V odboru mednarodnega urada dela so razpravljali o predlogu komisije za omiljenje nezaposlenosti. Odbor je sprejel s 15 glasovi (proti 7) resolucijo, ki priporoča naslednje mere:

1. V sedanjih razmerah je želeli, da se ratificira konvencija o ureditvi delovnega časa v trgovinah in v uradih in da se načela te konvencije uveljavijo še pred to ratifikacijo.

2. Nadalje je iz načelnih razlogov želeli, da se uvede prekournno delo le v nujnih tehničnih okoliščinah in pri sezonskih potrebah.

3. Določbe o nedeljskem počitku je treba točno izvajati, prav tako pa tudi določbe in običaje o letnem dopustu.

4. Odpusti naj bodo le v primerih absolutne potrebe. Pri tem naj se ne ozira na narodno-zaposlene osebe. Tam, kjer je mogoče in kjer dopuščajo tehnični, trgovski in finančni pogoji, naj se delovni čas skrajša ali pa po možnosti organizira delo z izmenjavami osebja.

5. Vprašanje nagrad in plač je treba urediti z dopolnitvami obstoječih pogodb tako, da se ohranijo prejemki vsega osebja.

6. Komisija se ne spušta v vprašanje odpovednega roka in odpravnine, vendar priporoča glede na sedanje okoliščine, da se določbe o tem v raznih državah izvajajo široko-grudno, pri čemer je treba zlasti paziti na dobo zaposlitve.

7. Komisija opozarja, da je zaradi sedanje krize potrebno razširiti

zavarovalni sistem s podporami proti brezposelnosti nameščenec. Državam, ki te brezposelnostne podpore za nameščenca še nimajo, nasvetuje, naj ga čimprej uvedejo, vendar tako, da s tem preprečijo odpravnino in istočasno brezposelnostno podporo.

8. Današnja kriza nalaga nadalje dolžnost, da se ustanove javni uradi za zaposlitev nameščenec. Odbor priporoča posebne urade za te nameščenca in primerno sodelovanje med temi javnimi uradi in zasebnimi brezplačnimi uradi.

Odbor priporoča javnim upravam in zasebnim podjetjem, naj odlože in naj ne sprejemajo v službo nameščenec s pokojnico.

Konferenca mednarodnega urada dela.

bo razpravljala na sedanjem zasedanju: 1. o ukinitvi posredovalnic za službe proti plačilu; 2. o zavarovanju proti nezgodam, starosti in smrti; 3. o starosti, v kateri se sme deca vzeti v službo v neindustrijskih poklicih; 4. o delni reviziji konvencije o zaščiti delavcev pri tovarnenju ladij pred nesrečami. — Na konferenci je zastopanih 46 držav. Turčija in Egipt imata samo opazovalce. Vsaka država sme poslati na konferenco štiri delegate: dva zastopnika vlade in po enega zastopnika delavcev in delodajalcev. Vsak delegat sme imeti s seboj strokovnjaka k posameznim vprašanjem. Konferenca bo trajala tri tedne.

Zvišanje prispevka za pokojninsko zavarovanje rudarjev

Minister za gozde in rudnike je na podlagi pravil o Bratovski skladnici za zavarovanje delavcev in osebja v rudarskih podjetjih v kraljevini Jugoslaviji odredil, da se v svrhu začasne sanacije pokojninske blagajne glavne bratovske skladnice v Ljubljani prispevki za to blagajno po čl. 102 pravil bratovske blagajne v mesecih od 3 do 5 odst. od delavskih kategorijskih mezd, povišani s sklepom z dne 9. marca 1931 za Štore na 9%, za Velenje 10,8%, za Hrastnik, Kočevje, Laško, Rajhenburg, Trbovlje in Zagorje na 10,2%, vnovič povišajo, in sicer za Štore, Velenje in vse premogovnike TPD na 12% od delavskih kategorijskih mezd, to je 6% od zavarovanih članov in 6% od podjetnikov.

Nenadni izbruh ugaslih vulkanov v Južni Ameriki.

Dne 12. t. m. so jeli iznova bruhati vulkani v ameriških Kordilijerih v daljavi 480 kilometrov. Vulkan Descambezado na meji med Čilem in Argentino je izbruhnil zopet. Porušil je mesto Mendoza kakor l. 1861. Poleg tega vulkana bruha še več manjših in so zasuli več krajev in cele pokrajine s pepelom in lavo. Vlaki so obšli v pepelu. Oblasti so poslale reševalno ekspedicijo. Škoda je ogromna in je precej človeških žrtev.

Albanska neodvisnost. Italija podari Albaniji dva svoja generala. En general bo poveljeval albanski vojski, drugi pa bo divizijski poveljnik v Berat in adjutant kralja Zogu.

Izkoristite ugoden nakup ostankov v TEKSTILBAZARJU v Mariboru / Ostanki, meter po Din 6.—, 7.—, 8.—, 9.— in 10.—

Doma in po svetu.

Če ni sladkega grozdja, so dobre tudi kisle lesnike. Ljubljanski »Slovenec« je pričel prav svojevrsno borbo proti socialni demokraciji. To je njegova najnovejša politika. Prepričani smo pa, da se mu bo ta »politika« tudi pri nas slabo rentirala, ker delavstvo prav dobro pozna svoje prijatelje. Delavstvo in nameščenstvo se vztrajno bori za svoje pravice, se bori samostojno ter ne more zaupati ne sladkim besedam ne z leve ne z desne. To je predvsem cilj delavskega gibanja, ki naj tvori podlago v nadaljnjem razvoju. Smešno je pa »Slovenec« omalovaževanje kulturnega dela. Včasih je klerikalizem rekel, da sme »črne bukve« čitati samo tisti, ki je študiral »črno šolo«. Vsi drugi ljudje pa morajo ostati — tepci in ubogati. Naše stališče tu je drugačno. Izobrazba in novo svetovno naziranje je pomoček, ki preraja človeško družbo. To je zakon razvoja. Razvoj in intenzivnost novega svetovnega naziranja pa bosta diktirala po razmerah tudi preroditev človeške družbe. In v tej preroditvi bodo sodelovali socialisti, ne pa klerikalizem, ki naglašava svetost današnjega gospodarskega sistema.

V krizah žive verižniki najbolje. Med vojno in takoj po vojni smo imeli pravzaprav tudi različne krize: politične, gospodarske, valutne itd. Na debelo so tedaj mnogi verižili. Vsaj se še spominjamo na razne »operacije«, ki so nosile enim milijone, drugim pa beraško palico. V zmoti bi pa bili, če bi menili, da danes nihče ne opravlja takih poslov. Zakaj takrat smo videli vse to, teklo so pravde in z mnogimi primeri se je bavilo tudi časopisje. Danes se to delo opravlja skrivaj, v krogu gospodarskih sil, ne javnih, ampak karteliranih. In nihče ne razpravlja o teh stvarih javno. Molče. Organizirali so se in čuvajo svoje »interese«, a če bi kdo hotel govoriti o teh »interesih«, bi... To je sad dobre organizacije.

Zakon o zaščiti kmeta je sprejela narodna skupščina. Zakon zahteva moratorij za kmečke dolgove in za gotovo dobo prepoveduje vsako nasilno prodajo in eksekucije kmečkih posestev in urejuje višino obrestne mere za kmečka posojila.

Tudi zakon o gradnji sokolskih domov je narodna skupščina v načrtu sprejela.

Rektor beograjske univerze je odredil, da ostane univerza še za nadaljnjih 10 dni zaprta.

Beograd ima novega župana. Kralj je razrešil beograjskega župana Nešića in imenoval za župana senatorja Milotina Petrovića; Krstića in Bogdanovića pa za podžupana.

V skrbih se spominjajo nezaposlenih. V zagrebškem »Morgenblattu« od nedelje toži člankar, da nezaposlenost narašča ter da utegne postati ta pojav nevaren. Za vsako ceno, pravi člankar, je potrebno skrbeti za zaposlenost. Po drugih državah imajo zavarovanje za nezaposlene. Pri nas zavarovanja ni, ker se mu upirajo delodajalci. Letošnjo zimo je še šlo. Podpirala je nezaposlene dobrodelnost, občine in druge korporacije. Kriza pa letos še ne bo ponehala. Država ne more ničesar storiti, ker se dohodki manjšajo, občine pa bodo izčrpane. Člankar priporoča potem preskrbo dela in skrajšanje delovnega časa v delavnicah, tovarnah in pisarnah. Obenem poudarja, da, če pride do razorožitve, ki jo vsi narodi žele, bo delovni trg zopet obremenjen z mladimi delovnimi silami. Nezaposlenost vzgaja zločince ter manjša kupno silo, kar vse vodi v strašne razmere, ki ogrožajo človeško družbo. Poleg tega pa nezaposlenost pospešuje subverzivna dejanja, zmanjšuje delovno sposobnost in degenerira narod. Seveda člankar ne pozabi obenem, da se naj eventualno znižujejo tudi plače. Tako pravi člankar K. S. Njegovi predlogi pa, če ni delavstvu zagotovljena primerna boljša socialna eksistenca, nič ne koristijo ne družbi in ne delavstvu. Zle posledice socialne bede se utegnejo odpraviti le z dobro ureditvijo socialnih razmer. Njegovi predlogi pa pomenijo počasno umiranje naroda.

Kongres Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije. Kakor smo obveščeni, se bo vršil prihodnji kongres Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije dne 4. junija 1932 v Ljubljani. Na kongres pridejo poleg domačih delegatov tudi zastopniki železničarskih organizacij iz inozemstva ter zastopnik internacionalne transportne federacije.

Ravnatelj državnih železnic v Ljubljani vpokojen. Vpokojen je ravnatelj državnih železnic dr. Jakob Borko.

Zdravniška preiskava otrok pred vstopom v šolo. Minister za prosveto je izdal naredbo, da morajo zdravniški preiskati vse otroke z ozirom na zdravstveno stanje, preden vstopijo v šolo in smejo biti sprejeti šole na podlagi zdravniškega izpovedala.

Razglas o vlaganju prošelj za odpis davkov v smislu izpremembe davčnih zakonov. Davčni oddelek finančnega ministrstva je objavil davčni razglas o vlaganju prošelj za odpis dolžnih davkov, ki zapadejo 26. junija 1932. Ta razglas se glasi: Davčni obvezanci, ki dolgujejo davek iz prejšnjih let — pred 1929. letom — lahko zaprosijo po čl. 14 za-

Angelo Cerkvenik:

ROSA.

(Povest.)

Da je le mogla biti tako nepremišljena, da se je podala s temi ogabnimi... ah, takšen človek, pravi pralik družbe, ki se je borila za nekakšno svobodo človeka in človeštva, za ohranitev tisočletnih pridobitev kulture. Lepa kultura! Še danes jutraj sem videla, kako se je obnašal tisti stari general, ki je že napol mrtev. Obrcal in opsoval je skrajno surovo v kavarni nekega natakara in to celo v tuji deželi. Saj se je pobahal, da je nekda ustrelil vojaka, ker mu ni pravilno salutiral. In moj mož! Ali je to sploh mož? Da sem mogla biti tako strašno zaslepljena! Podati se v svet s temi heroji reakcije in najbolj glupe domišljavosti! Da sem mogla verjeti njihovim besedam o lepoti, plemenitosti, dobroti! Kaj predstavlja danes vsa ta emigracija, vsa ta naša družba! Če se spomnim, vztrepetala sleherni atom mojega bista, kajti občutek, ki se polasča moje notranjosti ob ponovljenem, samo spominskem preživljanju neprespanih noči, prostaškega obnašanja naših plemenitih žena in naših kavalirskih mož, me navdaja s tolikšnim studom, da se niti malo ne čudim, da se je Fedora zastrupila, Saša skočila v Donavo, Anisja... ah, in vsa dolga vrsta teh imen! Ko bi bil v vsem tem vsaj kakšen užitek strasti! Pa niti tega ni! Zdi se mi, da so vsi pobesneli, da so v besnenju raztrgali srca svoja in duše na dvoje, na troje. Da živi med nami Do-

stojevski, bi pisal še drugačne »Bese«! To so besi duše, hijene src, besi, besi, besi... Proč, čim hitreje proč od teh besov, daleč proč!

Proč od njega, ki me je priigral in izigral! A Rosa?

Ta lepa, zlata Rosa! Ta deklica, ki je mojega draga tako milovala, ki mu je dajala svoje življenje, ko je bila nevarnost za njegovo življenje največja! Tej Rosi, ki ji je sestra v trpljenju, v lepem in plemenitem hrepenenju, vendar ne more in ne sme naliti v čašo življenja niti kapljice grenkosti.

Bežati mora odtod in vendar ne v Ljubljano. Ne v Ljubljano?

Zakaj ne? Saj je Ljubljana veliko mesto. Vedno dan bo sedela v pisarni, zvečer pa bo šla na sprehod. Samo zvečer. Obraz si bo zakrila z gostim, črnim pajčolanom. Hodila bo po temnih, meglenih ulicah, čutila bo njegovo bližino, šla bo mimo njega, on bo pogledal prodirajoče skozi pajčolan, hotel bo videti njene oči, objeti njeno srce. Stokrat in stokrat bo šel mimo nje, božal jo bo s svojimi mislimi, ona pa bo jokala... Svoji ljubi sestri Rosi ne bo nikdar zagrenila niti bežnega trenutka življenja. In potem... Nekoč... nekoč bo šla v zelen park, ko bodo cvetele majnice vse bele in rdeče, ko bodo opojne akacije sladkostrupeno zazibavale vso okolico v sen... Tedaj bo tudi njena njena misel, njena ljubezen, priključila v park... Stal bo ob vrbi žalujki in božal dolgo listje, božal pramene žalujočega drevesa, mislil pa bo na žametaste laske svoje male Tanje, na vroča, rdeča

lička svoje gimnazijke. Ona pa bo stala v temni senci vrb, žalujočih in belih brez ter bo poljubljala ljubezen svojega draga, mrtve spomine preteklosti. Poljubljala bo zrak, ki bo vsesaval njegovo ljubezen, njegove lepe želje, njegovo hrepenenje.

Tedaj, tedaj ji bo počilo srce.

Od žalosti? Od sladke, opojne žalosti! Od vonja sladkostrupenega, uspavajočega vonja opojnih akacij, od zavesti, da ji je odpustil nezvestobo, greh krvi, ki je bila vsaj navidezno močnejša od čistosti hrepenenja.

Krik, iz njenega srca iztrgan, bo kakor blisk na daljnem obzorju prerazal mirnost spavajoče noči in belih brez, opojnost svatovanja moških, sladostrastnih akacij in žensko-nežnih, liričnih majnic, predramil bo njegove spomine in razpršil njegove dvome, prepričal ga o njeni dosmrtni ljubezni...

Odgrnil bo črn pajčolan in uzrl bel obraz.

In je ne bo poljubil...

Da bi ne skrunil svetosti trenutka s prečloveškimi očitovanji nagona. Rahlo jo bo vzel v naročje, v svoje velike, močne, moške roke in jo bo nesel svoji ljubljani Rosi, sestri ji po trpljenju in hrepenenju...

Rosa pa ji bo v široko odprtih očeh čitala prav vse. Rosa bo v enem samem trenutku s svojim srcem objela in doumela vse... Vedela bo ceniti njeno veliko ljubezen, s solzami ljubezni bo škropila mrtvo sestrico, s solzami ljubezni bo poljila šopek rdečih nageljev, ki jih bo Tanja imela v svojih rokah...

kona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih in v tem členu predvideni višini za odpis teh davkov. Prošnja naj obsega te-le podatke: Kraj, kjer je prosilec dolžan davek, imovinsko stanje z navedbo nepremičnin, vrednosti pre-mičnin, prosilčev poklic, s čim se preživlja in kraj prebivanja. Prošnja je treba priložiti: 1) zemljeknjižni iz-pisek; 2) potrdilo o lastniškem dav-ku, ki ga izda na uradnem obrazcu občina prosilčevega stanovanja in občina, v kateri je prosilec zadolžen; 3) druga pismena dokazila o lastniš-skem stanju. Zadolžitvene izjave se bodo vpoštevale le, če je naznačen znesek dolga in ime upnika. Če je davčni obvezanec zadolžen pri več davčnih upravah, mora pri vsaki vložiti prošnjo.

Vsepovsod poplave. Iz vseh kra-jev poročajo o velikih poplavah, ki so posledice pomladnega deževja in tavanja snega. Zlasti na Romunskem je reka Tisa silno narasla in prepla-vila veliko naselbin, predvsem mesto Arad, kjer se je porušilo nad 200 hiš. Tudi v našem spodnjem Podunavju in Posavju je poplava napravila silno škodo in so cele pokrajine pod vo-do. Porušilo se je tudi mnogo zgradb. Revnejše prebivalstvo silno trpi. Na pomoč je bilo poslano vojaštvo.

Trije gimnazijci so utožili v Krki pri Novem mestu, po kateri so se vozili v malem čolnu in jih je voda pri nekem jezu potegnila za seboj.

Število nezaposlenih. V primeri z lanskim letom je naraslo število ne-zaposlenih na 21 milijonov. Pregled je sestavil mednarodni urad dela za dežele, kjer vodijo statistiko. Število je nedvomno večje.

Posnemajte! Za tiskovni sklad smo pre-jeli: Podružnično zborovanje Prevalje Din 50,50. Weingust Anton, Celje Din 10.—. Iskrena hvala.

Mesto ustavljene »Nepszave« so začeli socialni demokrati v Budim-pešti izdajati »Anonimni list«, poli-cija pa je tudi tega prepovedala in obsodila urednika na 1 mesec zapo-ra in 300 pengöjev denarne kazni.

Razorožitev Hitlerjevih napadal-nih čet je končno sklenila nemška vlada izvršiti. Da bi se ji pa ne mo-gla očitati pristranost, se bo isto-časno razorožilo tudi republikanski »Reichsbanner«.

Majhno znižanje števila brezpo-selnih v Nemčiji. Po zadnjem poro-čilu je bilo v Nemčiji koncem marca 6.031.000 brezposelnih, to je za 98 tisoč manj kakor sredi marca.

Protifašistične demonstracije so se vršile v francoskem obmejnem mestu Toulouse, pri čemur je bil med drugimi ranjen tudi italijanski kon-zul Agino.

V Španiji še vedno vre. V Avili je prišlo v nedeljo do krvavih de-monstracij radi podražitve kruha. 20 demonstrantov je bilo težko ranjenih.

Pogajanja med Japonci in Kitajci v Šanghaju so bila za nedoločen čas odložena. Kitajci zopet apelirajo na Društvo narodov, da naj posreduje.

Maribor.

SVEČANA ZAKLJUČITEV STRO-KOVNEGA TEČAJA. V sredo, dne 20. aprila 1932 ob 20. uri se bo za-ključil tečaj za strokovne organiza-cije, ki ga bo priredila Strokovna komisija skupno s »Svobodo«. Ob tej priliki priredi »Svoboda« pro-svetni večer s sledečim sporedom: 1. Petje (izvaja moški zbor »Svobo-de«). 2. Deklamacije (izvaja drama-tični odsek »Svobode«). 3. Predava-nje (predava znani predavatelj prof. Stupan). 4. Petje (izvaja mešani zbor »Svobode«). Sodruži, pridite v obil-nem številu na to skromno, a lepo prireditve, ki se bo vršila v dvorani Delavske zbornice, Sodna ulica 9, II. nadstropje!

Najemniki so baje pripravljeni znižati hišni posestniki. Vsaj tako so zatrjevali na nedeljskem občnem zboru ter nato razglasili to tudi v časopisju. Najemniki se čudijo, čemu se to še doslej ni zgodilo, če je res uvidevnost pri hišnih lastnikih? Ker pa od obljub najemniki nič nimajo, zato to pot ne pojdejo na limanice. **Najemno razmerje med hišnimi last-niki in najemniki je po vseh izkuš-**

Celjski najemniki in konzumenti v svojo obrambo.

(Konec)

Celjski smo navajeni na visoke cene tudi na trgu. Kilogram solate se danes pro-daja po 14 Din, glava zelja pa po 7 Din! Solata in zelje se poje in ga ni več, a hiša ostane, zato ima večjo vrednost! Zato se mora ta vrednost še bolj potencirati in na-vijati, da se razloči od zemlje in solate!

Poznam hišne posestnike in jih ne de-nem vseh v en koš. Toda najbolj me, na-ravnost povedano, jezi to, če vidim hišnega posestnika, ki ima oddanih četvero stano-vanj, dve sobi in kuhinjo po 800 Din. Nje-gov poklic kratkotrajen, treba mu samo napisati vsakega prvega v mesecu 4 potrdila in njegova služba je opravljena! Da, to so rentirji! Katera valuta je tej enaka? To je pozlačena zlata valuta!

Zato je razumljivo, da se branijo stano-vanjske zaščite. Ni treba, da bi morali živeti v Jugoslaviji v bogame! Toda take razmere bodo poglone večino ljudstva tako daleč. Vprašajmo se, koliko hišnih posest-nikov je šlo za časa stanovanjske zaščite na kant? Smelo trdim, da so se razmere delov-nega ljudstva — mislim tukaj tovarniško delavstvo in uradništvo vseh poklicev — od časa, kar se je razvilo svobodno razpolaga-nje stanovanj po posestnikih, poslabšalo za najmanj 100%!

Kuriozna je tudi trditev ljubljanskih zborovalcev, da so najemniki za časa zaščite pristredili toliko, da so si pozneje sezi-dali lastne hiše. Vprašajmo se na občine, ki so n. pr. podpirale ali same gradile stano-vanjske naselbine, koliko so žirirale tem najemnikom, vprašajte banke, koliko je že teh hiš odplačanih?!

Vse govorjenje hišnih posestnikov, ka-ko so »gor plačali«, je demagogija, ki je se-veda sami ne verjamejo, še manj pa je ver-jetno, da bi mogli najemniki to verjeti. —

In še to. Pravijo, da se je vse pocenilo. Kaj pa? Jaz kot uradnik ne vidim ničesar. Jaz kot delavec ne vidim ničesar in jaz kot obrtnik čutim to najbolj, ko vidim, kako moja obrt »cvete« kot moje hlače. Vemo,

da je težavno iti s cenami nižje, ker nava-da je železna srajca. Toda državnim in pri-vatnim nameščencem so se znižale plače. Delavstvo stoji na cesti in je navezano na-ravnost na miloščino, ki mu jo dajo sotrpi-ni, ki še imajo srečo, da smejo delati za 60 Din na teden. Življenski standard je »pa-del« v pravem pomenu besede. Vsi bi naj doprinesli žrtev na oltar bede in pomani-kanja, samo hišni posestniki naj bodo iz-zveti!

Obstoji princip, da se mora hiša renti-rati, to je, da mora nesti gotov odstotek. Lepa reč! Hiša, ki je bila že davno plačana, je pridobila na nek način tekom tega časa, kar so najemniki obubožali, na vrednosti. Poznam mi je slučaj, kjer je bila hiša kup-ljena med vojno za 120.000 kron, sedaj pa se obrestuje z 10% pa ne od vsote 1:4, ampak od cenilne vrednosti 300.000 Din! In ledo to plača, seveda najemniki, ki so se jim prejemki od istega časa »zvišali«.

Pravim, da se mora najti iz te zažate boljše, pravičnejši izhod! Nočemo gg. hišnih posestnikov spraviti na kant. Toda pristati ne moremo, da bi se smatralo hišno po-sestništvo kot poklic kakor na primer čev-ljarstvo ali sploh kaka obrt, ker se za hiš-nega posestnika ni trebalo učiti in tudi ni predpisan nikak obrtni list. Pač pa zahte-vamo, da se naj določijo cene razmeram, v katerih živimo, primerno, primerno pa tu-di vrednosti hiše ozir. stana ali lokala.

Stare hiše se ne bi smele obrestovati z večjim zneskom kot denar, ki je vložen v hranilnico. Koliko pa plačajo hranilnice danes, nam je znano.

Zato želimo, da bi se gg. hišni posestni-ki v Celju pokazali res velikodušne in pri-stali na isto najemnino, kot jo je predlagala resolucija hišnih najemnikov v Mariboru. Zahtevamo pa zopetno uveljavljenje zaka-na o zaščiti najemnikov, ker doba, ki je vladala po ukinitvi zakona, nas je izučila sigurno, kaj se pravi živeti od veliko(žep-nosti)dušnosti hišnih posestnikov.

Dr. Avg. Reisman:

Delovno pravo v novem obrtnem zakonu.

(Iz predavanja o novem obrtnem zakonu v Strokovni komisiji v Mariboru.)

(Nadaljevanje.)

Izstop brez tehtnega vzroka.

Ako službojemalec izstopi iz službe brez tehtnega vzroka, lahko službodajalec zahteva od njega, da zopet vstopi v službo, ali da povrne škodo radi neizpolnjene po-godbe. Če je službojemalec nato zopet vstopil v službo, pa službodajalec še vedno la-hko zahteva od njega povrnitev škode, ki mu je morda nastala medtem radi neutemelje-nega izstopa.

Službojemalec pa mora povrniti škodo radi neizpolnitve pogodbe, tudi tedaj, če je bil po svoji krivdi predčasno odpuščen. Delodajalec je moral morda vsled tega na-jeti dražje plačanega delavca ali pustiti iz-vršiti delo drugod, kar ga je več stalo in mora službojemalec to škodo službodajalcu povrniti. Če je delavec do izstopa brez tehtnega vzroka že opravil kakšno delo, lahko zahteva svoje plačilo za opravljeno delo samo tedaj, v kolikor to delo ni po-stalo za službodajalca povsem brez vredno-sti ali ni v velikem delu izgubilo svoje vrednosti. Delojemalec mora torej nositi vse kvarne posledice, ki jih je povzročil deloda-jalcu s kršenjem pogodbe, če je brez tehtne-ga vzroka predčasno izstopil iz službe.

Odpust brez tehtnega vzroka.

Če je službodajalec delavca predčasno in brez tehtnega vzroka odpustil ali je kriv, da je delavec predčasno izstopil, ima dela-vec pravico zahtevati plačilo vse škode, ki mu je nastala. Zlasti je upravičen zahtevati plačo za ves čas, ko bi moral poteti služ-beno razmerje oziroma za čas, ko bi pote-kel pogojeni ali zakoniti odpovedni rok. Če pa si je službojemalec zaradi neopracjene službe v tem času kaj prihranil ali je v tem času kaj pridobil z drugim delom, ozi-roma tako drugo delo namerno opustil, se

mora to odšteti. Toda za čas treh mesecev sme zahtevati delavec takoj vso plačo brez odbitkov, naj si je pri tem kaj prihranil ali drugod zaslužil, ali pa namenoma opustil za-služek.

Če je torej imel delavec pogojeno od-povedno dobo treh mesecev, pa ga je delo-dajalec odpustil brez odpovedi, mu mora takoj pri odpustu izplačati vso plačo za tri mesece, če pa je imel manjšo odpovedno dobo, pa za tisto dobo, najmanj pa seveda za zakonito 14-dnevno odpovedno dobo. Ako pa je imel delavec pogojeno nad tri-mesečno odpovedno dobo, si mora pri ne-zakonitem odpustu za čas preko treh me-secev odšteti to, kar si je prihranil, če ni opravljal službe, ali če je po treh mesecih z drugim delom kaj zaslužil oziroma bi la-hko zaslužil, pa namenoma zaslužiti ni hotel. Te činjenice mora v slučaju tožbe seveda dokazati delodajalec.

Točen nastop službe.

Če se je službojemalec dogovoril s službodajalcem, da bo stopil v službo točno določene dne, lahko službodajalec odpusti od pogodbe, če službojemalec ne nastopi službe točno določenega dne. Če pa ni bilo posebej pogojeno, da mora službojemalec nastopiti službo točno določenega dne, am-pak je bil n. pr. samo določen dan nastopa, lahko tudi službodajalec od pogodbe od-stopi, če službojemalec določenega dne ni prišel in ne dokaže, da je bil zadržan po neodvratnem zadržku, da mu je n. pr. obo-lela žena, otrok, ali da je sam obolel, ali da je bil klican od oblasti in podobno.

Če pride službodajalec pred vstopom službojemalca v konkurz (stečaj), lahko ste-čajni upravitelj, kakor tudi službojemalec odpusti od službene pogodbe.

njah zadnjih let možno urediti le z zakonom, vse drugo so prazne mar-nje.

Zguba plinarne bo tudi letos zna-šala okroglo 360.000 Din. Dokler se podjetje ne modernizira, bo ostalo pri starem. Postoji namen, podjetje za 2 milijona Din modernizirati, tako poceniti režijo in odpraviti zgubo. Posojilo je sklenjeno in dovoljeno, ni pa še denarja. Medtem ko je ta de-nar tako težko dobiti, se pečajo uradni krogi prejšnje in sedanje ma-gistratne večine sporazumno z misli-jo, da prenesejo 11 milijonski dolg Mestne občine od Spodnještajerske posojilnice na Mestno hranilnico. To bo treba vsekakor preprečiti, ter bo treba posojilo za plinarne doseči pri Mestni hranilnici.

Bilanca Mestnega avtobusnega podjetja izkazuje za leto 1931 nad pol milijona izgube. V zgubi je tudi strošek za županov avto, ki ga mo-ra plačati pravzaprav vse mesto, po-tem šoferska hiša, ki je pasivna le radi 15 letne amortizacije, stala bo pa nad 100 let, in še nekateri drugi

stroški, ki ne spadajo na avtobusno podjetje. Prave zgube je le približno 100.000 Din. Kot pa vse kaže, bo zguba letos večja. Bencinska črpal-jka se je temu nasproti dobro obnes-la. Sicer bi bila zguba še večja.

Namesto 8 ur, 7 ur nameravajo delati v bodoče v delavnici Mestne-ga avtobusnega podjetja. Padeč prometa je opazati znova tudi pri tem mestnem podjetju, zato se misli na ta način štediti. To bi pomenilo 16% znižanje plač za mehanike, ker stoje v urni mezdi. K predlogu bo zavzela svoje stališče tudi šoferska organizacija. Letni dohodki delavcev bi se znižali s tem za približno 35.000 dinarjev.

3 proge ukinjene. Vsled slabe udeležbe na progah Št. Peter, Me-lje in Košaki se s 15. aprilom vse tri proge ukinejo. V Ruše bo v bodoče vozil avtobus dnevno.

Letos bodo cene na Mariborskem otoku tudi ob sobotah normalne. Ta sklep so povzročili delavski zastop-niki. Namerava se napraviti enotna cena za vožnjo in kopanje obenem.

Seja mariborskega občinskega sveta

dne 12. aprila 1932.

Uvodoma je mestni načelnik po-ročal, da je pristojno ministrstvo končno potrdilo mestni proračun, čr-tana pa je bila postavka Din 168.000 za nepredvidene izdatke. Finančno ministrstvo je dalje priporočalo, da se črta tudi postavka Din 125.000, ki je bila namenjena za uslužbenki davek. Po kratki debati je bilo od-rejeno glasovanje, pri katerem je večina v občinskem svetu sprejela sklep, da morajo ta davek odsej pla-čevati uslužbenci sami. Ministrstvo tudi ni odobrilo predvideno davšči-no na najeminske zneske, kolikor presegajo zlato pariteto.

Predlog, da bi prevzela Mestna hranilnica občinski dolg, ki znaša okrog 11 milijonov dinarjev pri Spo-dnještajerski hranilnici, je bil odkazan finančnemu odseku. Sprejet pa je bil nadaljnji predlog, da se skuša na merodajnih mestih doseči uvrstitev Maribora v I. draginjski razred.

Starostno zavarovanje mestnih delavcev, za katere naj bi se po pred-logu Splošne delavske zveze osnoval poseben fond, je ministrstvo zavrnilo z motivacijo, da je to po zakonu ne-dopustno. Sodr. Petejan je oporekal, da bi to zavarovanje ne imelo oslom-be v zakonu in se je pri tem opiral na citate zakona o zavarovanju de-lavcev ter predlagal, da se občinski svet pritoži na državni svet.

Pred zaključkom se je s. Pe-tejan zahteval ponovno, da se zni-žajo najemnine v takozvanih zasil-nih stanovanjih, o čemer je občinski svet že večkrat razpravljaj, vendar se pa v tem pogledu do danes še ni nič ukrenilo. Mestni načelnik je ob-ljubil, da bo v kratkem sklical novo sejo, ki bo tudi o tem razpravljala.

V tajni seji, ki je nato sledila, se je razpravljalo o personalnih za-devah.

Protestni shod Akcijskega odbora za znižanje najemnin se vrši danes, v petek, dne 15. t. m., ob pol 20. uri v kazinski dvorani.

Za občinskega predstojnika V. okraja v Mariboru je mesto Josipa Beraniča, ki je bil na lastno prošnjo razrešen, imenovan g. F. Ramelli, re-vident drž. žel. v pokoju in hišni po-sestnik v Stritarjevi ulici.

Občni zbor podružnice lesnih delavcev v Mariboru. V sredo, dne 6. aprila, se je vršil redni občni zbor podružnice lesnih de-lavcev v Mariboru, ki je bil dobro obiskan. K prvi točki dnevnega reda so poročali dru-štveni funkcionarji o društvenem gibanju v minulem letu. Kakor je bilo razvidno iz bla-gajniškega poročila, je podružnica izplačala večinoma vse svoje dohodke za brezposel-no podporo, ker je kriza tudi med lesnimi delavci zelo občutna. Po poročilu je bil iz-vojen nov podružnični odbor, katerega tvo-rijo ss.: Ivan Selak, Franc Skuk, Gradiš-nik, Černec, Bizjak, Kopic, Šveder, Planko, Cigler, Sattler, Serp in Kaube. Pri zadnji točki dnevnega reda se je razvila živahna debata o smernicah za bodoče delo. Dobro uspeli občni zbor je nato predsednik zaklju-čil s pozivom na navzoče, da naj vrše na-pram organizaciji svojo dolžnost in ji pri-dobivajo novih članov.

Občni zbor podružnice »Merkur-ja« v Mariboru se je vršil minulo ne-deljo pri »Zamorcu«. Poleg ostalih funkcionarjev je podal glavno poro-čilo društveni blagajnik Anton Hlešč. Iz poročila je razviden lep napredek društva, vključ temu, da tudi to dru-štvo zaznamuje ogromno število brezposelnih. Novi odbor tvorijo z nekaterimi spremembami dosednji odborniki.

Šah. V ponedeljek, 18. t. m., ob 8. uri zvečer se vrši v klubskih lokalih »Svobode« šahovski dvomatch med šahovskima odsekom »Svobode« in »Železničarja«, ki se bo vršil na deseti-h deskah.

SK »Svoboda« v areni. V nede-ljo, dne 10. t. m., se je v Murski So-boti odigrala prvensvena tekma SK »Svoboda« : SK »Mura«, ki je končala z zmago »Mure« (1 : 0). Kdor pozna sportne prilike v Murski So-boti, ta bo vse ostalo razumel.

Pozivamo vse prijatelje delav-skega sporta, da se udeležijo občnega zbora SK »Svobode«, ki se vrši dne 15. aprila ob 8. uri zvečer v klubo-vih prostorih, Sodna ulica 9, II. nad-stropje. Ker je občni zbor zelo va-

žen za obstoj delavskega sporta v Mariboru, naj nihče ne manjka!

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

SREČKE SO DOSPELE! Štajer-ska hranilnica na Slomškovem trgu 6 opozarja sodruge na to.

Ljubljana.

Mladinski pevski zbor rudarskih otrok iz Trbovelj bo koncertiral v nedeljo, dne 17. t. m. ob 11. uri dopoldne v veliki Unionski dvorani v Ljubljani. Izvajal bo spored, ki ga je odpel z velikim uspehom v Beogradu. Zanimivo je, da prednjači v Jugoslaviji v mladinskem petju deca onih, ki jih tarejo najtežja gospodarska in socialna bremena. Sodrugi, napolnite dvorano in navdušujte to mladino za čim večji uspeh, da bodo videli oni, ki še ne občutijo bede, koliko optimizma žari v delavski deci.

Celje.

Stanovanjska draginja je s splošnim znižanjem delavskih in uradniških plač dosegla svoj vrhunec. Nekaj je torej treba storiti. Kakor drugod, tako so tudi v Celju vzele stvar v roko strokovne organizacije in sicer uradniške in delavske po številu okoli petnajst in sestavile iz svoje srede akcijski odbor, ki sklicuje za

nedeljo, 17. t. m. ob 9. uri dopoldne v dvorano Narodnega doma, velik shod,

ki bo to vprašanje obravnaval. Shodu bo predložena posebna spomenica, ki bo po tem odposlana na vsa merodajna mesta. — To akcijo strokovnih organizacij je treba toplo pozdraviti. Za ta vprašanja so se sicer po navadi zavzemala društva stanovanjskih najemnikov, ki je tudi v Celju svoječasno prav agilno delovalo. Toda s temi društvi je v mnogih krajih prav velik križ. V prvem trenutku, ko postane stanovanjsko vprašanje najbolj pereče, se ljudje zaženejo skupaj in društvo res lepo naraste. Čim je pa prva vihra

pri kraju, pa eden za drugim odpada in nazadnje ostane še v najboljšem slučaju odbor in počasi tudi ta zaspí, ker nima članstva, ki bi mu dajalo pobudo. Če so vzele stvar v roke neprimerno solidnejše strokovne organizacije, je mnogo več upanja, da bodo tirale stvar naprej, dokler ne dosežejo primernih uspehov. Akcijski odbor strokovnih organizacij si pa ni nadel naloge boriti se le proti stanovanjski draginji, temveč bo zastavil svoje delo proti draginji sploh. Upamo in želimo, da bo s svojim sistematičnim in vztrajnim delom svoji nalogi kos, vse naše so-mišljenike in prijatelje pa pozivamo, naj ga pri njegovem stremljenju krepko podpirajo.

Savez Metalstih Radnika Jugoslavije, podružnica Celje sklicuje v nedeljo, 17. aprila t. l. v gostilni pri »Zelenem travniku« ob 2. uri popoldne svoj redni letni občni zbor. Dolžnost vsakega kovinarja je, da se obnege zboru sigurno in točno udeleži. — Odbor.

Šahovski odsek »Svobode« je priredil pretekli ponedeljek v dvorani Delavske zbornice simultanko, v kateri je nastopilo 14 igralcev »Svobode« proti prvaku celjskega šahovskega kluba g. Branketu Diehlu. Iz rezultata 1 : 13 se vidi na eni strani, da so Svobodasi res šele začetniki v tej lepi in duhoviti igri, na drugi strani je pa treba priznati, da g. Diehl s svojo izvrstno igro zasluži naslov prvaka. Edino partijo za »Svobodo« je dobil predsednik podružnice s. Godnik. Take prireditve naj »Svoboda« ponovno organizira, ker je to najboljši način, da se člani odseka v igri dobro izvežbajo.

Interesantom za lokale v Celju sporočamo, da so v stavbi Pokojninskega zavoda v Razlagovi in Kolenčevi ulici lokali izgotovljeni in se bodo te dni oddajali. Interesenti lahko lokale ogledajo ter vložijo pismene ponudbe na upravo v Celju. Prosimo, da to store tudi oni, ki so svoječasno vložili vloge na centralo v Ljubljani. — Uprava zgradbe Pokojninskega zavoda v Celju.

Ptuj.

Predstava »Vdove Rošlinke« v nedeljo žal ni bila obiskana kot smo pričakovali. Igralci so se potrudili, kolikor se je dalo, imenitno pa je odrezal barantač s. Mlakar iz Studencev, kateremu čestitamo. **V soboto, dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer** se vrši pri »Slonu« občni zbor tukajšnje »Svobode«. Člani, ne izostanite! — **V nedeljo, dne 17. t. m. priredijo** naši sodrugi, udeleženci medstrokovnega tečaja iz Maribora, izlet k nam. Ogledali si bodo tukajšnje znamenitosti. Dobrodošli! — Družnost!

Steklarji v boju za kolektivno pogodbo.

Popuščanje delavstva do skrajnih mej.

Dne 5. aprila 1932 je sklicala podružnica steklarjev sestanek v društvenem lokalu. Poročal je odbor o tekočih poslih in o predlogu podjetja za redukcijo plač ter da je odbor izdelal protipredloge sledeče vsebine:

Delavstvo steklarne Hrasnik, Sv. Križ in Paračin je pripravljeno, popustiti 5 odst. od svojih plač, in to povprečno samo pod tem pogojem, da ostane:

1. Kolektivna pogodba, kakor je sedaj bila, z dodatkom § 13 (Vergütungen), in sicer: vsaka zamuda pri delu od pol ure naprej, ki ne nastane po krivdi delavca, se plača s 75 odst. povprečnega zaslužka.

2. Surovo steklo se na mestu vpiše steklarjem v knjigo s 5 odst. odbitkom.

3. Razdelitev odstotkov po delovnih kategorijah: mojster 100 odst., eden skupinski delavec (Halbpartner) 95 odst., trije skupinski delavci v eni delavnici vsak po 90 odst., pomočniki 80, 75, 70, 65, 60, 55 odst., Köhlbmacherji od 25 do 45 odst.

4. Težko delo od 8 litrov naprej skupinski delavci (Halbpartner) 100 odst., ravno tako pri velikem stroju

skupinski delavci pri izgotavljanju steklenk od 1 in pol litra naprej 100 odst.

5. Vzorčno delo na uro 14.40 Din.

6. Zamenjave modelov pri bobnu od 5 naprej; zamenjave modelov brez bobna od 7 naprej. Računa se kot vzorčno delo.

7. Kaznuje se delavec, ako brez vzroka zapusti delo, ali če sploh ni prišel na delo in ne more dokazati, da je bil bolan ali da je imel druge upravičene zadržke, to pa le z enkratno denarno globo, katera pa ne sme prekoračiti Din 40.—.

8. Da se vse delavstvo zopet zaposli, kakor je bilo pred ustavitvijo obrata.

Delavstvo je soglasno sprejelo protipredloge, iz katerih je razvidno, da je pripravljeno doprinesiti k rešitvi krize kljub težkemu stanju svoj del. Sedaj se bo videla dobra volja gospodov v upravnem odboru steklarne. Delavstvo drži disciplino naklarne. Delavstvo je disciplinirano in prosi vso javnost za moralno in materialno pomoč.

Iz senovskega premogovnega revirja.

Senovo, dne 12. aprila 1932.

Občinska seja. — Svečana obljuba pravične redukcije!

V ponedeljek, 4. t. m. se je vršila občinska seja, ki se je pečala skoro izključno z vprašanjem brezposelnosti. Rezultat je bil, da je šef soc. pol. odseka inž. Vrbič podal takoj drugi dan ostavko. Obč. svetovalec s Baraga je v zadevi brezposelnih in pritiska rudniške uprave na še zaposleno delavstvo, da mora kupovati vse potrebščine izključno v rudniškem konzumu, interpeliral predsednika soc. pol. odseka in obratovodje inž. Vrbiča. S. Baraga je izjavil:

1. Koliko je resnice na tem, da se sprejema gotove reducirane delavce v delo, toda za nižjo mezdjo in brez deputata? Inž. Vrbič: Res je, da sem vzel v gotovih slučajih delavce nazaj v delo za nižje mezde. Na nižjo mezdjo so pa ti delavci sami pristali. To sem pa storil iz socialnega čuta. (Del obč. odbora protestira. Gre za delavca, očeta z 9-člansko rodino!).

2. Koliko je resnice na tem, da se sili zaposleno delavstvo, da mora kupovati svoje potrebščine v rudniškem konzumu, sicer da se ga reducira? Inž. Vrbič: »Neoficielno mi je bilo rečeno, da se naj pove delavstvu, da kupuje svoje potrebščine v rudniškem konzumu, ker sicer obstoja nevarnost, da se rudniški konzum zapre. Smatral sem za potrebno, delavstvo na to opozoriti, ker v nasprotnem slučaju bi se lahko zgodilo, da bi bili oni delavci, ki bi svojih potrebščin ne kupovali v rudniškem konzumu, reducirani. To sem pa storil iz lastnega nagiba in soc. čuta do delavstva, da bi privatniki tega ne izkoriščali!« (Del občinskih odborikov protestira).

Ob priliki redukcije 1. marca t. l. je ravnanje TPD. v Senovem svečano obljubilo delavskim zaupnikom in županu, da bode redukcijo pravično izvršilo. Kakor že zgoraj omenjeno, se to ni izvršilo. Mnogo samcev je še zaposlenih, ali so pa premeščeni v Laško, dočim so družinski očetje na cesti. To je protekcija, gospodje! Nič nimamo proti samcem in vemo, da so ravno tako potrebni dela in kruha, lažje pa gre do po svetu, kakor pa ti izčrpani nesrečni s številno družino.

Odhod 50 rudarjev. V petek, dne 1. aprila t. l. je odpotovalo v Brege pri Koprivnici v Savski banovini k rudniku »Mirna« d. d. 50 rudarjev, največini družinski očetje. Njih rodbine so začasno še v koloniji, ker ta družba nima stanovanj na razpolago. Kako bodo ti reveži preživljali sebe in svoje družine, ko še v skupnem gospodinjstvu ni šlo, ne vemo.

Javen shod rudarjev, ki ga je sklicala Zveza rudarjev Jugoslavije, bi se imel vršiti v nedeljo, dne 10. t. m. Vendar pa se iz znanih razlogov ni mogel vršiti.

Delavski sport.

Važna prvenstvena tekma v Ljubljani. SK »Svoboda« : SK »Ilirija«. V nedeljo, dne 17. t. m. se vrši v Ljubljani na igrišču ASK »Primorja« prvenstvena tekma med prvakom nogometnega podsaveza SK »Ilirija« in SK »Svoboda«. Ob 14. uri se vrši predtekma med rezervama obeh klubov, ob 15.45 uri pa med prvima moštvoma. Ta tekma je za SK »Svoboda« odločilnega pomena, ker bo odločala o njenem plasmaju v prvenstveni tabeli. Apeliramo na vse prijatelje delavskega sporta, da se te tekme polnoštevilno udeleže.

V nedeljo, dne 17. aprila 1932 ob 10. uri dopoldne se bo vršila na igrišču SK »Maribor« prvenstvena tekma SK »Svoboda« : SK »Železničar« II. Ker nosi blagajna »Svobode« vse stroške te prireditve, prosimo sodruge, da nas podpro s čim večjim obiskom. Vstopnina: tribune Din 8.—, stojišča Din 5.—; dijaki in vo-jaki plačajo Din 3.—. Sodrugi, podpirajte delavski sport materialno in moralno! Blagajniško službo vršita ss. Presl in Sinkovič.

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE	Din 240— do 750—;
ZA DEČKE:	Din 200— do 330—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210— do 270—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130— do 150—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET:	Din 110— do 270—;
RAGLAN:	Din 320— do 650—;
HLAČE:	Din 90— do 180—.

Vrsta
Tek. štev.
Prodajna
cena
50
Pazite
na gornjo ceno

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bode te uverili o resničnosti naših navedb,
Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno:

Pazite se pred ponaredbami!

Papirnica Ljudske tiskarne
Maribor, Slomškov trg št. 6.

Pristopajte k zadrugi

„Delavski dom“

r. z. z o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost da bo član te delavske zadruge.